

Budžet treba da oslika bezbednosne potrebe građana

Datum
dec. '18.
18.

Potrebno je posmatrati građane kao saveznike i aktivno ih uključiti u planiranje budžeta kako bi njihove bezbednosne potrebe bile ispunjene, istaknuto je na skupu koji je Beogradski centar za bezbednosnu politiku (BCBP) organizovao 18. decembra 2018. u Nišu.

Otvarajući skup, istraživač BCBP **Saša Đorđević** naglasio je da je budžet za 2019. godinu je usvojen bez odgovarajuće rasprave u Skupštini, tako što je vreme potrošeno podnošenjem 550 amandmana na dva zakona koja su prethodila Zakonu o budžetu. Građani već drugu godinu za redom nisu imali prilike da u Skupštini čuju na šta i kako će se trošiti njihov novac.

„Budžet Ministarstva unutrašnjih poslova je za 2019. godinu povećan za 14%. Ipak, treba biti oprezan sa optimizmom jer postoje problemi sa slabim sprovođenjem kapitalnih projekata koji se ponavljaju iz godine u godinu. Takođe, 75 odsto planiranih rashoda čine plate, socijalni doprinosi i drugi troškovi vezani za zaposlene,“ ukazao je Đorđević.

Saradnik BCBP **Vladimir Erceg** istakao je da je budžet MUP-a za 2019. povećan u dva značajna dela - plate zaposlenih su povećane za 9 odsto, dok su uvećani i izdaci za kapitalna ulaganja. To se prvenstveno odnosi na obnavljanje flote helikopterske jedinice i dalji nastavak opremanja policije u oblasti nabavke vozila i opreme za vanredne situacije.

„Važno je osvrnuti se na jednu veoma važnu stvar - budžet je samo obećanje na šta će se potrošiti novac. Neretko se ta obećanja se ne ispune do kraja godine. Kao i u slučaju budžeta za 2019, može da se desi da se nepotrošena sredstva preliju u narednu godinu i da izgleda kao da se odvojilo više novca,“ naglasio je Erceg.

Milan Stefanović iz Centra za razvoj građanskog društva Protecta istakao je važnost edukovanja građana kako mogu da se uključe u proces planiranja budžeta na lokalnom nivou i aktivno ih uključivati, umesto pukog objavljivanja informacija u formi koja je građanima nerazumljiva.

„Policija treba građane da koristi kao saveznike, mora da ih pita za sve što je vezano za njihovu bezbednost. Ja znam da je to utopija i da nemamo ni mnogo slučajeva dobre prakse u okruženju. Pre bilo kakvog ozbiljnog planiranja, moraju se obezbediti uslovi za dijalog između građana i policije,“ rekao je Stefanović.

Učešće građana podstiče se kroz dobro sprovedenu decentralizaciju, koja povećava odgovornost i omogućava da se programi koji se nalaze u budžetu izražavaju zahteve zajednice, istakao je **Aleksandar Marinković** iz Stalne konferencije gradova i opština. Lokalni saveti za bezbednost mogu da budu koristan alat za planiranje budžeta i uključivanje građana u proces, naglasio je.

„Centralizovan budžet u oblasti bezbednosti je uobičajena praksa u većini zemalja u Evropi, a jedino je budžet vezan za vanredne situacije lokalizovan. Međutim, mora da postoji saradnja nacionalnog sa lokalnim nivoom i aktivno uključivanje građana,“ zaključio je Marinković.

Danijel Dašić iz Nacionalne koalicije za decentralizaciju podvukao je da novac nije ključna stvar za decentralizaciju. Veći problem je centralizacija procesa odlučivanja i toka informacija, kao i to što se činjenica da odluke najčešće dolaze iz Beograda koristi kao izgovor za loše odluke lokalne vlasti.

„Pasivno pravo plaćanja cele ove 'igranke' građani treba da preokrenu u aktivno pravo da učestvuju u donošenju odluka,“ Dašić je istakao.

Kao primer lošeg procesa koji nije adekvatno uključio građane **Nebojša Rančić** iz Media i reform centra Niš naveo je javnu raspravu o budžetu grada Niša za 2019. godinu. Javna rasprava je trajala mesec dana i obuhvatila samo jedan okrugli sto i jedno javno čitanje, zbog čega nije bilo moguće ni zasebno razmatrati temu bezbednosti.

Građani Niša bi bili bezbedniji kada bi lokalni savet za bezbednost dobro funkcionisao, Rančić je podvukao.

„Ako se Savet za bezbednost redovno sastaje i ako je otvoren za predloge građana, civilnog društva i akademske zajednice može uspešno da funkcioniše i doprinese bezbednosti građana Niša”, ukazao je Rančić.

Nakon panela, u diskusiju su se uključili odbornici u Skupštini grada Niša, sadašnji i bivši zaposleni u policijskoj upravi Niš i predstavnici organizacija civilnog društva koji su bili prisutni na skupu.

Lokalna debata organizovana je sa ciljem otvaranja prostora za razgovor o tome kako možemo omogućiti da se čuje glas građana na lokalnom nivou o njihovim bezbednosnim potrebama u sistemu koji je visoko centralizovan kao što je policija, kao i oblikovanja preporuka za aktivnosti organizacija civilnog društva i policije koje će doprineti unapređenju rada policije kao servisa građana.

Diskusija „Učestvovanje građana u kreiranju lokalnih budžeta za policiju” je deo zajedničkih napora **Centra za istraživanje, transparentnost i odgovornost (CRTA), Nacionalne koalicije za decentralizaciju (NKD), Beogradskog centra za bezbednosnu politiku (BCBP) i Partnera za demokratske promene**, u saradnji sa **Centrom za razvoj građanskog društva PROTECTA**, da podstaknu veće učestvovanje građana u odlučivanju na lokalnom nivou kroz projekat „Građani imaju moć” koji podržava Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID). Stavovi izraženi na lokalnoj debati isključivo su stavovi izlagača i ne odražavaju stavove USAID-a.